

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ,
САМОСТІЙНИХ ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
з дисципліни**

«ЕКОЛОГІЧНЕ ІНСПЕКТУВАННЯ»

(для студентів 5 курсу денної і 6 курсу заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, напряму підготовки 0708 «Екологія», спеціальності 7.070801 «Екологія та охорона навколишнього середовища»)

**Харків
ХНАМГ
2011**

Методичні вказівки до виконання практичних, самостійних та контрольних робіт з дисципліни «Екологічне інспектування» (для студентів 5 курсу денної і 6 курсу заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, напряму підготовки 0708 «Екологія», спеціальності 7.070801 «Екологія та охорона навколишнього середовища») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: В. М. Ладиженський, Н. О. Телюра. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 10 с.

Укладачі: В. М. Ладиженський,
Н. О. Телюра

Рецензент: д.т.н., проф. Ф. В. Стольберг

Рекомендовано кафедрою інженерної екології міст,
протокол № 6 від 14.12.2009 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
3. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	6
4. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	7
5. Індивідуальні завдання (ІНДЗ).....	9
6. Самостійна робота студентів.....	10
7. Інформаційно-методичне забезпечення.....	10

ВСТУП

Згідно з галузевим стандартом вищої освіти підготовки спеціаліста за напрямком „Екологія” введена дисципліна „Екологічне інспектування”.

Метою екологічного інспектування є запобігання, встановлення і усунення правопорушень природоохоронного законодавства.

Екологічне інспектування здійснюється шляхом:

- обстеження джерел забруднення і пошкодження компонентів навколишнього середовища;
- виявлення і оцінки впливу негативних чинників на стан довкілля;
- прийняття відповідних заходів щодо усунення виявлених правопорушень природоохоронного законодавства.

Екологічне інспектування поділяється на обстежувальне і дозвільне.

Обстежувальне інспектування здійснюється під час нагляду і контролю за джерелами шкідливого впливу на навколишнє середовище.

Дозвільне інспектування є упереджувальним заходом і полягає у видачі дозволів на здійснення діяльності, пов'язаної з впливами на довкілля в межах чинних екологічних нормативів.

1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни „Екологічне інспектування” – опанування студентами принципами та навичками здійснення контролю і нагляду в сфері захисту навколишнього середовища від забруднення, виснаження і руйнування, сприяння раціональному використанню і відновленню природних ресурсів, забезпечення відшкодування збитків, заподіяних порушенням природоохоронного законодавства..

Предметом вивчення дисципліни є порядок здійснення контролю і нагляду за впливом господарської діяльності на стан навколишнього середовища.

Таблиця 1 – Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки спеціаліста

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
<ol style="list-style-type: none">1. Прикладна аероекологія2. Прикладна гідроекологія3. Прикладна літоєкологія4. Управління та поведження з відходами	<ol style="list-style-type: none">1. Екологічна стандартизація і сертифікація2. Інженерна аероекологія3. Інженерна гідроекологія4. Інженерна літоєкологія

2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Екологічне інспектування

(3 / 108)

ЗМ 1.1. Законодавчі, нормативні підстави і порядок екологічного інспектування

1. Екологічне інспектування повітряноохоронної діяльності підприємств
2. Екологічне інспектування природоохоронної діяльності підприємств
3. Контроль діяльності об'єктів природо-заповідного фонду
4. Екологічне інспектування рекультиваційних робіт

5. Екологічне інспектування меліоративних робіт
6. Державний контроль за охороною водних ресурсів
7. Екологічне інспектування використання земельних ресурсів

ЗМ 1.2. Відповідальність і економічні санкції за результатами екологічного інспектування господарської діяльності

1. Взаємодія екологічної інспекції з підрозділами державних установ
2. Кваліфікація порушень природоохоронного законодавства й види відповідальності

3. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Таблиця 2 – Розподіл обсягу навчальної роботи студента
(денна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3 Модулів – 1, Змістових модулів – 2, Загальна кількість годин - 108	Напрямок: 0708 «Екологія», Спеціальність: 7.070801 „Екологія та охорона навколишнього середовища” Освітньо-кваліфікаційний рівень: Спеціаліст	Статус дисципліни – Нормативна Рік підготовки: 5-й Семестр: 9-й Лекції – 18 год. Практичні – 18 год. Лабораторні – не передбачені Самостійна робота – 72 год. Вид контролю: 9 семестр - залік

Таблиця 3 - Розподіл обсягу навчальної роботи студента

(заочна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3 Модулів – 1, контрольна робота Змістових модулів – 2, Загальна кількість годин - 108	Напрямок: 0708 «Екологія», Спеціальність: 7.070801 „Екологія та охорона навколишнього середовища” Освітньо-кваліфікаційний рівень: Спеціаліст	Статус дисципліни – Нормативна Рік підготовки: 6-й Семестр: 11-й Лекції – 6 год. Практичні – 10 год. Лабораторні – не передбачені Самостійна робота – 92 год. Вид контролю: 11 семестр - залік

4. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями

Таблиця 4 – Розподіл часу за модулями і змістовими модулями для студентів денної форми навчання

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1 Екологічне інспектування	3 / 108	18	18		72
ЗМ 1.1 Законодавчі, нормативні підстави і порядок екологічного інспектування	1,5 / 54	9	9		36
ЗМ 1.2 Відповідальність і економічні санкції за результатами екологічного інспектування господарської діяльності	1,5 / 54	9	9		36

Таблиця 5 - Розподіл часу за модулями і змістовими модулями для студентів
заочної форми навчання

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1 Екологічне інспектування	3 / 108	6	10		92
ЗМ 1.1 Законодавчі, нормативні підстави і порядок екологічного інспектування	1,5 / 54	3	5		46
ЗМ 1.2 Відповідальність і економічні санкції за результатами екологічного інспектування господарської діяльності	1,5 / 54	3	5		46

Таблиця 6 – Практичні заняття

№ теми теми	Зміст	Кількість годин 7.070801 - ЕОНС	
		Денне навчання	Заочне навчання
ЗМ 1.1 Законодавчі, нормативні підстави і порядок екологічного інспектування			
1	Екологічне інспектування повітряноохоронної діяльності підприємств	2	1
2	Екологічне інспектування природоохоронної діяльності підприємств	2	1
3	Контроль діяльності об'єктів природо-заповідного фонду	1	1
4	Екологічне інспектування рекультиваційних робіт	1	0,5
5	Екологічне інспектування меліоративних робіт	1	0,5
6	Державний контроль за охороною водних ресурсів	1	0,5
7	Екологічне інспектування використання земельних ресурсів	1	0,5
ЗМ 1.2 Відповідальність і економічні санкції за результатами екологічного інспектування господарської діяльності			
1	Взаємодія екологічної інспекції з підрозділами державних установ	4,5	2,5
2	Кваліфікація порушень природоохоронного законодавства та види відповідальності	4,5	2,5

Лабораторні роботи (денне та заочне навчання)
Не передбачено

5. Індивідуальні завдання (ІНДЗ)

Програмою дисципліни передбачено виконання індивідуального завдання для студентів заочної форми навчання – контрольна робота. Для студентів денної форми навчання індивідуальне завдання не передбачено.

Мета контрольної роботи – оволодіння і закріплення студентами заочної форми навчання навичок самостійної роботи з додаткової літературою.

Тематика контрольних робіт:

1. Державний контроль та нагляд за діяльністю підприємств згідно з Законом України „Про охорону навколишнього природного середовища”
2. Державний контроль та нагляд за охороною атмосферного повітря згідно з Законом України „Про охорону атмосферного повітря”
3. Державний контроль та нагляд за охороною та раціональним використанням водних ресурсів згідно з Водним кодексом України
4. Державний контроль та нагляд за використанням та охороною земельних ресурсів згідно з Земельним кодексом України
5. Державний контроль та нагляд за раціональним використанням надр згідно з Кодексом України про надра
6. Державний контроль та нагляд за охороною та раціональним використанням лісів згідно з Лісовим кодексом України
7. Державний контроль та нагляд за об’єктами природно-заповідного фонду згідно з Законом України „Про природно-заповідний фонд України”
8. Кваліфікація правопорушень природоохоронного законодавства та види відповідальності згідно з Кодексом України „Про адміністративні правопорушення”, Цивільним кодексом України і Кримінальним кодексом України.

Оформляється контрольна робота на стандартних аркушах формату А4. За першою титульною сторінкою, яка не нумерується, розміщується зміст роботи. Шрифт Times New Roman, розмір шрифту 12, міжстрочний інтервал 1,0. Об’єм роботи складає до 10 печатних сторінок.

Позитивна оцінка за контрольну роботу ставиться у випадку

обґрунтованої та повної відповіді та відповідного захисту контрольної роботи студентом. Захищена робота є допуском до заліку. Контрольна робота розрахована на 10 годин за рахунок самостійної роботи.

6. Самостійна робота студентів

Для опанування матеріалом та підвищення рівня знань для студентів денної форми навчання передбачено 72 години самостійної роботи, для заочної форми навчання – 92 години (в т.ч. виконання контрольної роботи – 10 год.).

До основних видів самостійної роботи студентів належить: вивчення конспекту лекцій згідно з модульною системою, підготовка до практичних занять, підготовка до поточного та підсумкового контролю.

7. Інформаційно-методичне забезпечення

Таблиця 7 – Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1 Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»	1;2
2 Положення про Державне управління охорони навколишнього природного середовища в областях, містах Києві та Севастополі. Затверджено наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 19.12.2006 р. № 548	1;2
3 Положення про Державну екологічну інспекцію в областях, містах Києві та Севастополі. Затверджено наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 19.12.2006 р. № 549	1;2
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1. Закон України „Про охорону атмосферного повітря”	1;2
2. Водний кодекс України	1;2
3. Земельний кодекс України	1;2
4. Кодекс України про надра	1;2
5. Лісовий кодекс України	1;2
6. Закон України „Про природно-заповідний фонд”	1;2
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення	1;2
8. Цивільний кодекс України	1;2
9. Кримінальний кодекс України	1;2

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Методичні вказівки
до виконання практичних,
самостійних та контрольних робіт
з дисципліни

«Екологічне інспектування»

(для студентів 5 курсу денної і 6 курсу заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, напряму підготовки 0708 «Екологія», спеціальності 7.070801 «Екологія та охорона навколишнього середовища»)

Укладачі: **ЛАДИЖЕНСЬКИЙ** Віктор Миколайович,
ТЕЛЮРА Наталія Олександрівна

Редактор: *М. З. Аляб'єв*

Комп'ютерне верстання: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2010, поз. 82М

Підп. до друку 16.03.2010

Формат 60×84/16

Друк на ризографі

Ум.-друк. арк. 0,5

Зам. №

Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 4064 від 12.05.2011